

Porin kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
kaupunkisuunnittelu@pori.fi

Viite Lausuntopyyntöne 18.6.2019

Aihe Porin Riihikedon (9.) kaupunginosan korttelia 22 sekä katualuetta koskeva asemakaavan muutoksen 609 1709 ehdotus, päivätty 26.4.2019

Riihikedon korttelia 22. koskeva asemakaavamuutos on tullut vireille 6.6.2018 Kiinteistö Oy Domus Arctopoliksen hakemuksesta. Suunnittelualaue sijaitsee aivan Porin ydinkeskustan reunalla, osana nk. koulukortteleiden aluetta. Kaavamuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa suunnittelualueen ainoan rakennuksen, entisen tyttöjen ammattikoulun käyttötarkoituksen muutos lähinnä asuinkäyttöön ja siihen liittyvä tontin täydennysrakentaminen. Muutos liittyy Satakunnan ammattikorkeakoulun uuden kampuksen rakentamisen myötä vapautuneiden ja Porin kaupungin omistamien tilojen uudelleen järjestämiseen. Kaavan laatijana on toiminut Rejlers Finland Oy:ltä arkkitehti Kaija Maunula.

Satakunnan Museo on antanut asemakaavaluonnoksesta 29.3.2019 päivätyn lausuntonsa. Siinä museo toi esiin entisen tyttöjen ammattikoulun valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset arvot ja niiden huomioimisen Satakunnan maakuntakaavassa sekä suojelun Porin kantakaupungin yleiskaavassa. Lisäksi vuonna 1938 valmistuneesta (arkk. Oiva Viljanen), tyyliltään funktionalistisesta tyttöjen ammattikoulusta on saatavissa tarkempaa tietoa sekä rakennusinventoinnista (FM Suvi Rosendahl/Satakunnan Museo 2015) että kaavaprosessin yhteydessä laaditusta tarkemmasta rakennushistoriaselvityksestä (Arkkitehtitoimisto Küttner ky). Inventoinnissa Teljän ammattikoulu arvotettiin säilytettäväksi rakennukseksi A-luokkaan arkkitehtuurin, historian, kaupunkikuvan ja kaavahistorian kannalta arvokkaana kohteena.

Satakunnan Museon kaavaluonnoslausunnon keskeinen ajatus oli, että entiselle tyttöjen ammattikoululle tulisi ensi sijassa etsiä uutta koulukäyttöä, mikä mahdollistaisi parhaiten rakennuksen arvojen säilymisen. Asemakaavaluonnoksessa esitettyä muuta käyttöä museo piti vasta toissijaisena vaihtoehtona, koska rakennuksen muutos koulukäytöstä asumiskäyttöön tulisi vääjäämättä hävittämään olennaisia arvoja ja ominaispiirteitä sekä itse rakennuksesta että sitä ympäröivästä valtakunnallisesti arvokkaasta kouluympäristöstä. Kaavan luonnosvaiheen jälkeen asiasta on käyty myös julkista keskustelua, johon Satakunnan Museokin on osallistunut samoin ajatuksin.

Itse kaavaratkaisun osalta museo piti kaavan sr-47 -merkintää pääpiirteissään onnistuneena. Sen sijaan sisäpihan puolelle sallittavien erillisten parvekkeiden enimmäisyvyyden museo katsoi ehdottomasti liian suureksi ja sellaisena rakennuksen luonnetta merkittävästi muuttavaksi. Maksimisyvyytenä museo piti 1,5 metriä. Huonetilojen rakentamista ullakolle museo ei myöskään pitänyt mahdollisena, koska se johtaisi merkittäviin julkisivumuutoksiin sekä tarvittavien ikkunoiden että ullakkokerrokseen tuotavan hissikuilun vuoksi. Siksi museo kehotti poistamaan ullakkorakentamisen mahdollisuuden suojelumääräyksestä. Sen sijaan tontille sallittavasta lisärakentamismahdollisuudesta museolla ei ollut huomautettavaa.

Satakunnan Museon kannanotto kaavaehdotukseen

Satakunnan Museon entistä tyttöjen ammattikoulun kiinteistöä koskevasta kaavaluonnoksesta antama lausunto on varsin kattavasti otettu huomioon asemakaavaehdotuksessa. Suojelumääräykseen sisältyvää parvekkeiden maksisyvyyttä on pienennetty museon esittämällä tavalla. Niin ikään suojelumääräykseen sisältyvää mainintaa mahdollisuudesta toteuttaa huonetiloja ullakolle ja kellariin, on avattu kaavaselostuksessa (ss. 16-17). Teksti kyllä selkeyttää asiaa, mutta museo pitäisi ELY-keskuksen tavoin tarpeellisena myös kaavakartan määräyksen täsmentämistä tarpeettomien, rakennusoikeuteen liittyvien spekulatioiden estämiseksi. Oikeusvaikutuksia on vain kaavakartalla.

Edelleen museo toistaa jo kaavaluonnoksessa esittämänsä näkemyksen tarpeesta varata entinen tyttöjen ammattikoulu jatkossakin koulukäyttöön. Porin kaupunki omistaa viereisillä tonteilla useita koulurakennuksia. Yhtenäinen kokonaisuus antaisi mahdollisuudet monenlaisien tulevaisuuden koulujärjestelyjen toteuttamiseen. Koulukäyttö säilyttäisi parhaiten myös itse rakennuksen että Koulukorttelien valtakunnallisesti merkittävän kokonaisuuden arvot. Tyttöjen ammattikoulun kiinteistön siirtyminen asuinkäyttöön kaventaisi olennaisesti näitä mahdollisuuksia.

Teknisenä korjauksena museo huomauttaa (kaavaselostus, s. 11), että suunnittelualue ei ole osa maakunnallisesti merkittävää Porin ruutuasemakaavan puistoakselien aluetta, vaan osa valtakunnallisesti merkittävää Riihikedon koulukorttelien kulttuuriympäristöä. Puistoakselien kokonaisuus rajautuu etelässä itsenäisyydenkatuun. Kokonaismaakunta-kaavassa Riihikedon alueen koulut on osoitettu vain kohdemerkinnöin yksittäiskohteina, ei aluekokonaisuutena. Kaavaselostuksessa olisi hyvä lisäksi mainita myös Satakunnan kokonaismaakunta-kaavaa tuoreempi Satakunnan vaihemaakunta-kaava 2, jonka maakuntavaltuusto on hyväksynyt 17.5.2019. Vaihemaakunta-kaavassa 2 Riihikedon koulukorttelit (numero 152) on osoitettu RKY-inventoinnin mukaisesti valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä merkinnällä kh1.

Sivistystoimiala/Kulttuuriyksikkö/
Satakunnan Museo

12.8.2019

Satakunnan Museo

Museonjohtajan sijaisena,
amanuenssi

Leena Koivisto

Tutkija

Liisa Nummelin

Tiedoksi:

Vasinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf
Museovirasto/kirjaamo